

Data publikacji: 12-02-2013

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 7 lutego 2013 r.

Druk nr 299

**KOMISJA
BUDŻETU I FINANSÓW PUBLICZNYCH**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Budżetu i Finansów Publicznych wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

**zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn
oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych.**

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Tadeusz Kopeć.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
(-) Kazimierz Kleina

U S T A W A

z dnia

zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych

Art. 1. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 222, poz. 1629) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Osobie zaliczanej do III grupy podatkowej, która do dnia 31 grudnia 2006 r. zawarła przed organem gminy umowę o sprawowanie opieki nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą przysługuje prawo do ulgi określonej w art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768, z późn. zm.¹⁾) w brzmieniu i na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2007 r., jeżeli po dniu 31 grudnia 2006 r. nabyła w drodze spadku po tym spadkodawcy budynek mieszkalny lub jego część, lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, wynikające z przydziału spółdzielni mieszkaniowych prawo do domu jednorodzinnego lub prawo do lokalu w małym domu mieszkalnym.”.

Art. 2. 1. Termin do wniesienia żądania wznowienia postępowania w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano decyzję ostateczną ustalającą zobowiązanie podatkowe tytułem nabycia po dniu 31 grudnia 2006 r. w drodze spadku przez osobę, o której mowa w art. 3a ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, budynku mieszkalnego lub jego części, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, wynikającego z przydziału spółdzielni mieszkaniowych prawa do domu

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 85, poz. 458, Nr 149, poz. 887 i Nr 171, poz. 1016.

jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym, upływa z dniem 31 grudnia 2013 r.

2. W przypadku wznowienia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 245 § 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749²⁾).

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 poz. 35.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy stanowi wykonanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lipca 2012 r. sygn. akt. P 36/10, w którym TK stwierdził niekonstytucyjność pominięcia ustawodawczego polegającego na nieuwzględnieniu przez ustawodawcę w treści art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 222, poz. 1629), zwanej dalej „ustawą zmieniającą z 2006 r.” w związku z art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768, z późn. zm), zwanej dalej „u.p.s.d.” ulgi podatkowej osoby zaliczanej do III grupy podatkowej, która do dnia 31 grudnia 2006 r. sprawowała opiekę nad spadkodawcą na podstawie umowy zawartej przed organem gminy, a po tym dniu nabyła w drodze spadku prawa wskazane w tym ostatnim przepisie. Taka treść wyroku zobowiązuje ustawodawcę do podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do uzupełnienia regulacji intertemporalnej o normę w niej pominiętą.

Ustawą zmieniającą z 2006 r. art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. został znowelizowany. Przepis art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2006 r. stanowił, że w przypadku nabycia budynku mieszkalnego lub jego części, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz wynikających z przydziału spółdzielni mieszkaniowych prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym w drodze spadku przez osoby zaliczane do III grupy podatkowej, sprawujące przez co najmniej dwa lata opiekę nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą, na podstawie umowy zawartej z nim przed organem gminy, nie wlicza się do podstawy opodatkowania ich wartości do łącznej wysokości nieprzekraczającej 110 m² powierzchni użytkowej budynku lub lokalu.

Ustawa zmieniająca z 2006 r. z dniem 1 stycznia 2007 r. znacząco zwiększyła możliwości korzystania z ulgi mieszkaniowej przez osoby należące do wszystkich trzech grup podatkowych. Dodano nowe sposoby nabycia prawa do mieszkania uprawniające do skorzystania z ulgi podatkowej. Przed tą nowelizacją osoby zaliczane do III grupy podatkowej mogły skorzystać z ulgi mieszkaniowej w razie nabycia prawa do mieszkania w drodze spadku, po nowelizacji mogli nabyć w drodze dziedziczenia, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego. Zmieniono natomiast formę umowy, na podstawie której osoba zaliczana do III grupy podatkowej powinna była sprawować opiekę nad wymagającym

takiej opieki spadkodawcą – z umowy zawartej przed organem gminy na umowę zawartą w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy zmieniającej z 2006 r. do nabycia własności rzeczy lub praw, które nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2007 r. zastosowanie mają przepisy ustawy nowej. Oznacza to, że podatnicy, którzy mimo, iż posiadali ekspektatywę ulgi, a nie nabyli jeszcze własności rzeczy lub praw (w wyniku śmierci spadkodawcy), mogli uzyskać prawo do ulgi dopiero po dwóch latach od poświadczenia umowy przez notariusza. W przypadku braku notarialnego poświadczenia podpisów oraz śmierci spadkodawcy w tym okresie ulga nie przysługiwała.

Przedmiotem kontroli Trybunału Konstytucyjnego była norma, zawarta w przepisach ww. ustaw, zmieniająca zasady korzystania z ulgi w podatku od spadku i darowizn przez podatników. Zmiana od dnia 1 stycznia 2007 r. warunków nabycia ulgi mieszkaniowej polegająca na wprowadzeniu wymogu zawarcia umowy o opiekę w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi oraz wymogu upływu dwuletniego terminu liczonego od momentu notarialnego poświadczenia podpisów naruszała, zdaniem Trybunału, interesy w toku podatników, którzy wcześniej działając w zaufaniu do obowiązujących wówczas regulacji prawnych, rozpoczęli realizację rozłożonych w czasie czynności zmierzających do nabycia ulgi mieszkaniowej. Pominięcie ich prawa do ulgi mieszkaniowej w treści regulacji intertemporalnej wynikającej z art. 3 ust. 1 ustawy zmieniającej z 2006 r. w związku z art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. naruszyło ich konstytucyjne chronione interesy w toku, a tym samym art. 2 Konstytucji.

Wobec tego w art. 1 projektu ustawy uzupełniono przepisy intertemporalne ustawy zmieniającej z 2006 r. w zakresie dotyczącym uwzględnienia prawa do ulgi mieszkaniowej osób zaliczanych do III grupy podatkowej, które w związku ze zmianą z dniem 1 stycznia 2007 r. warunków korzystania z ulgi mieszkaniowej, określonej w art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d., nie mogą z tej ulgi skorzystać.

W celu skorzystania z ulgi przez podatników, którym ustalono już zobowiązanie podatkowe, w art. 2 ust. 1 projektu ustawy wprowadzono możliwość wznowienia postępowania w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego (P 36/10), wyznaczając nowy termin do wniesienia żądania wznowienia postępowania (do dnia 31 grudnia 2013 r.). Zmiana jest konieczna bowiem zgodnie z art. 241 § 2 pkt 2 ustawy – Ordynacja podatkowa

żądanie strony do wznowienia postępowania powinno zostać wniesione w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, a termin już upłynął.

W art. 2 ust. 2 projektu ustawy wyłączono stosowanie art. 245 § 1 pkt 3 lit. b ustawy – Ordynacja podatkowa. Wyłączenie to pozwoli na uchylenie decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe w przypadkach, w których na skutek upływu terminów przedawnienia nie mogłoby nastąpić wydanie nowej decyzji orzekającej co do istoty sprawy.

Zgodnie z art. 3 ustawy, regulacje wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projektowane przepisy nie spowodują ujemnych skutków finansowych dla budżetu państwa. Spowodują nieznaczne zmniejszenie dochodów własnych gmin, jako beneficjentów wpływów z podatku od spadków i darowizn. Szacuje się ujemne skutki dochodów budżetów gmin w kraju w latach 2013 – 2014 łącznie na kwotę poniżej 1 mln zł.

Skutki ustawy wystąpią już od dnia wejścia w życie przepisów - nasilenie nastąpi w okresie dwóch pierwszych lat ze względu na wnioski podatników o stwierdzenie nadpłaty uiszczanego podatku; potem należy spodziewać się tendencji malejącej, aż do zaniknięcia skutków. Po stronie podatników nastąpi zmniejszenie obciążeń fiskalnych, a po stronie administracji zmniejszenie liczby postępowań podatkowych i skarg do sądów administracyjnych, związanych obecnie z niestosowaniem ulgi.

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

.....
T ł o c z o n o z p o l e c e n i a M a r s z a ł k a S e n a t u
.....